

**UCHWAŁA NR IX/137/19
RADY MIASTA BYDGOSZCZY**

z dnia 27 marca 2019 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji "Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020" za rok 2018

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3a, art. 12 pkt 11, art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 995, 1000, 1349, 1432, i 2500) w związku z art. 180 pkt 1, 182 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076 i 1544)

uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji "Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020" za rok 2018 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta

Monika Matowska

Załącznik do uchwały Nr IX/137/19
RADY MIASTA BYDGOSZCZY
z dnia 27 marca 2019 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
DLA MIASTA BYDGOSZCZY
NA LATA 2018-2020**

BYDGOSZCZ 2019

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I. ORGANIZACJA SYSTEMU POMOCY DZIECKU I RODZINIE NA TERENIE MIASTA BYDGOSZCZY.....	4
II. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA	4
III. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA	6
IV. REZULTATY ZAŁOŻONYCH CELÓW W PROGRAMIE ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ MIASTA BYDGOSZCZY W ROKU 2018.....	7
PODSUMOWANIE	18

WSTĘP

W myśl zapisu Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej art. 180 pkt 1, opracowany został 3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 - 2020. Koncepcja ta została uchwalona Uchwałą NR LIX/1282/18 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 25.04.2018 r., jest ona kontynuacją Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2015-2017. Głównym założeniem programu jest tworzenie warunków do skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na formy rodzinne.

Na mocy wyżej wymienionej ustawy prawodawca określił istotę wspierania rodzin doświadczających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zawarł rozwiązania regulujące kwestie zapewnienia dziecku pieczy zastępczej w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczka zastępcza występuje w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej, ma charakter czasowy. Zgodnie z założeniami ustawy należy niewątpliwie rozwijać rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności dla dzieci poniżej 10-tego roku życia.

Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej na terenie miasta Bydgoszczy, zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Bydgoszczy jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Poszczególne zadania realizowane są przez Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

I. ORGANIZACJA SYSTEMU POMOCY DZIECKU I RODZINIE NA TERENIE MIASTA BYDGOSZCZY

Schemat 1. System pomocy dziecku i rodzinie.

Źródło: Opracowanie własne

II. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Dla harmonijnego rozwoju dziecka, które z różnych przyczyn nie może wychowywać się w rodzinie pochodzenia, należy tworzyć warunki najbardziej zbliżone do naturalnych. Wobec powyższego rozwój rodzinnej pieczy zastępczej nadal stanowi nadrzędny cel pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Do zadań opiekunów zastępczych należy m. in. przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb emocjonalnych, bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Na terenie miasta Bydgoszczy funkcjonują spokrewnione i niezawodowe rodziny zastępcze, jak również zatrudniane są przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej osoby sprawujące funkcję zawodowych rodzin zastępczych oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka.

W tabeli zamieszczonej poniżej przedstawiona została liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka funkcjonujących na terenie miasta Bydgoszczy w 2018 roku.

Tabela 1. Liczba rodzin zastępczych wg stanu na koniec roku 2018.

Typ rodziny	2018 (stan na 31.12.2018)
Spokrewnione	234
Niezawodowe	84
Zawodowe rodziny zastępcze, w tym: specjalistyczne i pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	14
Rodzinne domy dziecka	6
Razem	338

Źródło: Opracowanie własne

Poniższe zestawienie obrazuje liczbę dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w okresie sprawozdawczym.

Tabela 2. Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej wg stanu na koniec roku 2018.

Typ rodziny	2018 (stan na 31.12.2018)
Spokrewnione	285
Niezawodowe	103

Zawodowe rodziny zastępcze, w tym: specjalistyczne i pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	46
Rodzinne domy dziecka	44
Razem	478

Źródło: Opracowanie własne

W przypadku braku kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej współpracuje z innymi powiatami, w celu pozyskania rodzin zastępczych dla dzieci pochodzących z terenu miasta Bydgoszczy. Poniższa tabela przedstawia ilość dzieci pochodzących z terenu miasta Bydgoszczy przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Tabela 3. Liczba dzieci pochodzących z terenu miasta Bydgoszczy przebywających w pieczy rodzinnej na terenie innych powiatów.

Rok	Liczba dzieci (stan na 31.12.2018)
2018	74

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, rodziny zastępcze i rodzinne dom dziecka obejmuje się na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator może pod opieką łącznie nie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

W roku 2018 (według stanu na dzień 31.12.2018) zatrudnionych było **14 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej**.

Wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej objętych było **140 rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych, 14 zawodowych rodzin zastępczych oraz 6 rodzinnych domów dziecka**. Pozostałe rodziny zastępcze (te z dłuższym stażem lub takie, które nie wnioskuje o przydzielenie koordynatora) znajdowały się pod opieką pracowników Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, którzy wykonują zadania koordynatora wynikające z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Szczegółowy wykaz rodzin zastępczych wg typów rodzin oraz liczbę dzieci w nich przebywających, które objęte były opieką koordynatora obrazuje poniższa tabela.

Tabela 4. Liczba rodzin zastępczych objętych opieką koordynatora oraz liczba dzieci przebywająca w tych rodzinach w roku 2018.

Typy rodzin	Liczba rodzin 2018 (stan na 31.12.2018)	Liczba dzieci 2018 (stan na 31.12.2018)
Rodziny zastępcze spokrewnione	106	139
Rodziny zastępcze niezawodowe	34	48
Rodziny zastępcze zawodowe	14	46
Rodzinne domy dziecka	6	44
Rodzinna piecza zastępcza - ogółem	160	277

Źródło: Opracowanie własne

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej udzielają rodzinom zastępczym wsparcia, starają się budować z nimi relacje opartą na zaufaniu, podejmować wspólne działania mające na celu rozwiązywanie bieżących trudności, wynikających ze sprawowania pieczy zastępczej. Koordynatorzy wykonują zadania:

- przygotowują, we współpracy z rodziną zastępczą oraz asystentem rodziny plany pomocy dziecku (plan jest podstawowym narzędziem do pracy z dzieckiem i rodziną, określa cel pracy, tj. powrót dziecka do rodziny biologicznej, dążenie do przysposobienia dziecka, piecza zastępcza długoterminowa lub przygotowanie do usamodzielnienia);

- zgłaszają do Ośrodka Adopcyjnego informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

·uczestniczą w posiedzeniach zespołu dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (w trakcie posiedzeń analizowana jest sytuacja prawna, rodzinna, szkolna i zdrowotna dzieci oraz możliwość ich ewentualnego powrotu do środowiska rodzinnego);

·zapewniają rodzinom zastępczym dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci:

- spotkania z psychologiem i pedagogiem Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej,

- kontakt z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi i innymi instytucjami pracującymi na rzecz dzieci;

·współpracują ze szkołami, do których uczęszczają dzieci z rodzin zastępczych (kontakt z wychowawcą, psychologiem i pedagogiem);

·współpracują z sądem w celu monitorowania sytuacji prawnej dziecka;

·udzielają wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej, m.in. przygotowują wspólnie z nimi Indywidualny Program Usamodzielnienia.

III. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Jednym z założeń „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020” jest przygotowanie istniejącego systemu instytucjonalnej opieki nad dzieckiem do warunków uwzględnionych w Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z wytycznymi, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powinno przebywać łącznie nie więcej niż **14 dzieci w wieku powyżej 10 r.ż.**

Od 1 stycznia 2016 roku do placówek opiekuńczo-wychowawczych nie kieruje się dzieci **poniżej 10 roku życia**. Wyjątek od tej zasady stanowi umieszczenie dzieci poniżej 10 roku życia, z uwagi na stan zdrowia dziecka, w przypadku gdy niemożliwe jest znalezienie rodziny zastępczej mogącej zapewnić odpowiedni poziom usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych do 31.12.2019 r. mogą przebywać dzieci **powyżej 7 roku życia**, a od 01.01.2020 r. będą mogli przebywać tylko dzieci **powyżej 10 roku życia**.

Ponadto, istotne jest zmniejszanie liczby dzieci przebywających w jednej placówce (budynku, mieszkaniu). Limit miejsc w poszczególnych placówkach od roku 2021 nie będzie mógł przekroczyć **14 miejsc**. Obecnie dopuszczalne jest umieszczenie do **30 dzieci**.

Na terenie miasta Bydgoszczy instytucjonalna forma pieczy zastępczej zapewniona jest w następujących placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

·Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych przy ul. Traugutta 5 - łączny **limit miejsc 160** w tym: 44 miejsca interwencyjne, 14 miejsc specjalistyczno-terapeutycznych;

·Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego, ul. Charzykowska 18a – **8 miejsc**.

Ponadto, dla dzieci pochodzących z terenu miasta Bydgoszczy pozyskuje się miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów. Na koniec 2018 roku w placówkach tych przebywało **31** bydgoskich dzieci.

Poniższa tabela obrazuje ilość dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie miasta Bydgoszczy.

Tabela 5. Liczba dzieci przebywających w pieczy instytucjonalnej na terenie miasta Bydgoszczy wg stanu na koniec 2018 roku.

Rok	Placówka opiekuńczo wychowawcza				Razem	Statutowa liczba miejsc
	typu socjalizacyjnego	typu interwencyjnego	Typu specjalistyczno-terapeutycznego	typu rodzinnego		
2018	102	48	13	7	170	168

Źródło: *Opracowanie własne*

W roku 2018 liczba miejsc statutowych została przekroczona o 2 miejsca. Większość dzieci przebywających w placówkach na terenie miasta Bydgoszczy, to dzieci w przedziale wiekowym od 7-17 lat. Dzieci poniżej 7 roku życia stanowią około 13% ogólnej liczby dzieci w bydgoskich placówkach. Najmniej liczną grupę stanowią pełnoletni wychowankowie, jest ich w placówce około 5%.

Obecnie, **3 dzieci** pochodzących z miasta Bydgoszczy oczekuje na miejsce w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

IV. REZULTATY ZAŁOŻONYCH CELÓW W PROGRAMIE ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ MIASTA BYDGOSZCZY W ROKU 2018

W okresie sprawozdawczym, rodziny zastępcze objęte zostały szerokim spektrum wsparcia zarówno przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, jak i w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 - 2020.

Tabela 6. Rezultaty podjętych działań na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej i wsparcia osób sprawujących różne formy pieczy zastępczej.

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ	REZULTATY PODJĘTYCH DZIAŁAŃ
1. ROZWÓJ RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ		
1.1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej		
- udział w imprezach, inicjatywach sprzyjających promocji rodzicielstwa zastępczego	- liczba imprez i inicjatyw promujących rodzicielstwo zastępcze	-4/2 imprezy <i>Dodatkowo:</i> -współpraca z UKW w Bydgoszczy -reportaż w TVP 3 Bydgoszcz -projekt „Rodzina w Centrum” -strona internetowa, ulotki (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
-prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka	- ilość kandydatów do pełnienia niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka	- 39/18 kandydatów (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
- organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia rodzinnego domu dziecka	- liczba przeprowadzonych szkoleń dla: a) kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione b) kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe i dla kandydatów na prowadzących rodzinne domy dziecka	- 4/4 szkolenia (osiągnięto wskaźnik założony w programie) - 1/2 szkolenia (nie osiągnięto wskaźnika założonego w programie z powodu braku kandydatów do pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych oraz mniejszej niż w latach poprzednich liczby postanowień sądowych o udzieleniu zabezpieczenia na czas trwania postępowania i umieszczeniu dziecka w niezawodowej rodzinie zastępczej)

1.2. Współpraca Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej z rodzinami zastępczymi oraz osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka		
- angażowanie osób sprawujących funkcję rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka w działania promujące rodzicielstwo zastępcze	- ilość osób zaangażowanych w działania promujące rodzicielstwo zastępcze	- 6/4 osoby (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
- zapoznanie kandydatów z doświadczeniami wychowawczymi osób sprawujących funkcję rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka podczas szkolenia, w tym realizacja praktyk	- ilość rodzin zawodowych lub rodzinnych domów dziecka umożliwiających kandydatom realizację praktyk - ilość rodzin niezawodowych, zawodowych/ rodzinnych domów dziecka biorących udział gościnnie w szkoleniu	- 4/2 rodziny (osiągnięto wskaźnik założony w programie) - 2/2 rodziny (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
1.3. Podniesienie standardów usług świadczonych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej		
- udział pracowników Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej w szkoleniach i konferencjach podnoszących kwalifikacje	- liczba szkoleń/konferencji dla pracowników	- 7/2 szkolenia (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
- umożliwienie pracownikom Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej uczestnictwa w superwizji	- liczba superwizji	- 12/2 indywidualne superwizje (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
2. WSPIERANIE RODZIN ZASTĘPCZYCH ORAZ RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA		
2.1. Organizowanie szkoleń i warsztatów podnoszących umiejętności i kwalifikacje opiekunów zastępczych, w tym kompetencje opiekuńczo – wychowawcze		
	- liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów	- 4/3 szkolenia/warsztaty (osiągnięto wskaźnik założony w programie) <i>Dodatkowo:</i> - 4 szkolenia/ warsztaty i 1 superwizja grupowa (Projekt „RwC” i „RwC2”)
	- liczba przeszkolonych osób w szkoleniach/ warsztatach	- 40/30 osób (osiągnięto wskaźnik założony w programie) <i>Dodatkowo:</i> - 23 osoby (Projekt „RwC” i „RwC2”)
2.2. Organizowanie warsztatów dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej		
	- liczba przeprowadzonych warsztatów	- 8/3 warsztaty (osiągnięto wskaźnik założony w programie)

		<i>Dodatkowo:</i> - 2 warsztaty (Projekt „RwC” i „RwC2”)
	- liczba uczestniczących dzieci w warsztatach	- 60/30 dzieci (osiągnięto wskaźnik założony w programie) <i>Dodatkowo:</i> - 13 dzieci (Projekt „RwC” i „RwC2”)
2.3. Organizowanie grup wsparcia		
	- liczba prowadzonych grup wsparcia	- 1/1 grupa (osiągnięto wskaźnik założony w programie) <i>Dodatkowo:</i> 1 grupa (Projekt „RwC” i „RwC2”)
	- liczba uczestniczących osób w grupie	- 34/20 osób (osiągnięto wskaźnik założony w programie) <i>Dodatkowo:</i> 6 osób (Projekt „RwC” i „RwC2”)
2.4. Organizowanie systemu wsparcia w formie rodzin pomocowych		
	- liczba rodzin zawodowych objętych wsparciem rodzin pomocowych	- 9/5 rodzin, w tym: 5 ZRZ, 2 RDD, 1 SRZ, 1 NRZ (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
2.5. Organizowanie wsparcia w formie wolontariatu		
	- liczba rodzin objętych wsparciem wolontariuszy	- 0/5 rodzin (nie osiągnięto wskaźnika założonego w programie z uwagi na brak chętnych wolontariuszy)
2.6. Zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej		
- poradnictwo/ konsultacje indywidualne	- liczba udzielonych porad/konsultacji indywidualnych	- 100/100 porad/konsultacji (osiągnięto wskaźnik założony w programie) <i>Dodatkowo:</i> 53 porady (Projekt „RwC” i „RwC2”)
- przeprowadzanie badań psychologicznych i pedagogicznych w celu stworzenia diagnozy psychofizycznej dziecka	- liczba przeprowadzonych badań/stworzonych diagnoz psychofizycznych	- 100/100 diagnoz (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
2.7. Integracja rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka		
- organizowanie	- liczba spotkań/imprez	- 2/2 spotkania /imprezy

spotkań/imprez dla zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	integracyjnych	(osiągnięto wskaźnik założony w programie) <i>Dodatkowo:</i> - 1 wyjazd edukacyjny (Projekt „RwC” i „RwC2”)
- organizowanie spotkań/imprez dla niezawodowych oraz spokrewnionych rodzin zastępczych	- liczba spotkań/imprez integracyjnych	- 10/2 spotkania/imprezy (osiągnięto wskaźnik założony w programie) <i>Dodatkowo:</i> - 1 wyjazd edukacyjny (Projekt „RwC” i „RwC2”)
3.DOSKONALENIE SYSTEMU INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ		
3.1. Przekształcenie 30 osobowej placówki przy ul. Stolarskiej 2 w dwie placówki 14-osobowe, tj. placówkę interwencyjną i placówkę specjalistyczno-terapeutyczną		
	- liczba placówek	- 2/2 placówki (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
3.2.Prace koncepcyjno–organizacyjne przekształcenia 30-osobowej placówki przy ul. Traugutta 5 w dwie 14- osobowe placówki interwencyjne		
	- liczba placówek	- 0/2 placówki w latach 2018-2020 (działanie w trakcie realizacji; pozostały 2 lata do osiągnięcia wskaźnika)
3.3.Przeniesienie placówki – mieszkanie usamodzielnienia przy ul. Grunwaldzkiej do innego mieszkania z uwagi na złe warunki techniczne budynku		
	- liczba placówek	- 0/1 placówka w latach 2018-2020 (działanie w trakcie realizacji; pozostały 2 lata do osiągnięcia wskaźnika)
4.WSPIERANIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ W PROCESIE USAMODZIELNIENIA		
4.1.Umożliwienie zamieszkania wychowankom na czas określony w mieszkaniach chronionych		
	- liczba osób objętych pobytem w mieszkaniach	- 11/9 osób (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
4.2.Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego		
- poradnictwo (konsultacje indywidualne)	- liczba udzielonych porad/konsultacji indywidualnych	- 11/10 porad/konsultacji (osiągnięto wskaźnik założony w programie)
- szkolenia/warsztaty dla usamodzielnianych wychowanków	- liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów - liczba przeszkolonych osób	- 3/1 szkolenie/warsztat (Projekt „RwC” i „RwC2”) (osiągnięto wskaźnik założony w programie) - 17/15 osób (osiągnięto wskaźnik założony w programie)

<p>- grupa wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków</p>	<p>- liczba grup wsparcia</p> <p>- liczba uczestniczących osób w grupie</p>	<p>- 0/1 grupa wsparcia (nie osiągnięto wskaźnika założonego w programie z uwagi na szeroką ofertę wsparcia w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2”)</p> <p>- 0/10 osób (nie osiągnięto wskaźnika założonego w programie z uwagi na szeroką ofertę wsparcia w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2”)</p>
<p>- szkolenia/warsztaty dla opiekunów procesu usamodzielnienia</p>	<p>- liczba przeprowadzonych szkoleń/warsztatów</p> <p>- liczba przeszkolonych osób</p>	<p>- 0/1 szkolenie/warsztat (nie osiągnięto wskaźnika założonego w programie z uwagi na szeroką ofertę wsparcia w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2”)</p> <p>- 0/15 osób (nie osiągnięto wskaźnika założonego w programie z uwagi na szeroką ofertę wsparcia w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2”)</p>
<p>- grupa wsparcia dla opiekunów procesu usamodzielnienia</p>	<p>- liczba grup wsparcia</p> <p>- liczba uczestniczących osób w grupie</p>	<p>- 0/1 grupa wsparcia (nie osiągnięto wskaźnika założonego w programie z uwagi na szeroką ofertę wsparcia w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2”)</p> <p>- 0/10 osób (nie osiągnięto wskaźnika założonego w programie z uwagi na szeroką ofertę wsparcia w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2”)</p>

Źródło: Opracowanie własne

Legenda:

- Projekt „RwC” – Projekt „Rodzina w Centrum”
- Projekt „RwC2” - Projekt „Rodzina w Centrum 2”

Głównym celem „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020” jest tworzenie warunków do skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej, z ukierunkowaniem na formy rodzinne. Realizatorem poszczególnych działań wskazanych w programie jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy.

1. ROZWÓJ RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

1.1. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej.

Promocja rodzinnej pieczy zastępczej zrealizowana została w następujących formach:

·spotkanie Z-cy Dyrektora ds. pieczy zastępczej, pomocy rodzinie i osobom niepełnosprawnym MOPS, pracowników Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz osób zajmujących się zawodową opieką zastępczą ze studentami Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy mające na celu przybliżenie tematyki rodzicielstwa zastępczego w celu rozpowszechniania pozytywnego wizerunku rodzin zastępczych;

·udział pracowników Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Festynie „Bądźmy razem” w Myślicinku zorganizowanym przez Caritas Diecezji Bydgoskiej, (roznoszenie ulotek, rozmowy z potencjalnymi kandydatami oraz udzielanie informacji na temat rodzicielstwa zastępczego);

·udział pracowników Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej w „Festiwalu Aktywności Kobiet – Babie lato” z okazji pożegnania lata w Leśnym Parku Kultury i Wypoczynku w Myślicinku (roznoszenie ulotek, rozmowy z potencjalnymi kandydatami oraz udzielanie informacji na temat rodzicielstwa zastępczego);

·obecność pracowników Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej podczas spektaklu lalkowego wystawionego m.in. przez dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej i ich opiekunów w Teatrze Polskim w ramach finału Festiwalu „Pozytywka” (rozpowszechnianie ulotek, rozmowy z potencjalnymi kandydatami oraz udzielanie informacji na temat rodzicielstwa zastępczego);

·reportaż TVP3 „Zbliżenia” dotyczący rodzicielstwa zastępczego, w którym wzięły udział: zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego oraz osoba prowadząca rodzinny dom dziecka, wypowiedź Z-cy Dyrektora ds. pieczy zastępczej, pomocy rodzinie i osobom niepełnosprawnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy;

·strona internetowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy - aktualizowanie informacji na temat rodzicielstwa zastępczego;

·projekt „Rodzina w Centrum” – w ramach projektu odbył się cykl spotkań psychoedukacyjnych, których celem było przekazanie uczestnikom wiedzy dotyczącej rodzicielstwa zastępczego (praw i obowiązków rodzica zastępczego), procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów, współpracy z asystentem rodziny na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej kwalifikuje osoby kandydujące do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydaje zaświadczenia kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zapewnia również udział w szkoleniach dla w/w kandydatów i kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

W 2018 roku gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zgłosiło **76 osób**, w tym **39 osób** do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej.

W tym samym roku, odbyło się **1 szkolenie** dla w/w kandydatów, a przeszkolono łącznie **12 osób** do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej oraz funkcji zawodowej rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego.

Problemem, z którym nadal zmagają się Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest brak wystarczającej liczby kandydatów do pełnienia funkcji zawodowych rodzin zastępczych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka. W 2018 roku na terenie Bydgoszczy przeszkolono i zakwalifikowano **1 rodzinę** do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego, a także przekwalifikowano **2** istniejące zawodowe rodziny zastępcze w rodzinne domy dziecka pozyskując tym samym **9 dodatkowych miejsc dla dzieci**. Ponadto pozyskano **1 niezawodową rodzinę zastępczą niespokrewnioną z dzieckiem dla 2 dzieci**.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w 2018 roku podtrzymano praktykę dotyczącą interwencyjnego umieszczania dzieci do 10 r.ż. bezpośrednio w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, która polega na pełnieniu przez rodziny zastępcze całodobowych dyżurów (według określonego harmonogramu), tj. pozostawianiu w gotowości do natychmiastowego zabezpieczenia miejsca dla najmłodszych dzieci. Ta metoda sprawdziła się i przyczyniła do tego, że w momencie kryzysu w rodzinie naturalnej i podjętej interwencji, dzieci trafiają bezpośrednio do rodzinnej pieczy zastępczej, bez konieczności nawet krótkotrwałego pobytu w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Na terenie miasta Bydgoszczy w okresie sprawozdawczym funkcjonowało **9 zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego**, w których przebywało łącznie 69 dzieci, w tym w 2018 roku umieszczonych zostało 47 dzieci.

Bardzo ważnym zadaniem Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest współpraca z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka do rodziny. W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej podejmowane są działania w kierunku przysposobienia dziecka. W sytuacji, gdy jest to niemożliwe system pieczy zastępczej zapewnia dzieciom opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

W 2018 roku, zawodowe rodziny zastępczej pełniące funkcję pogotowia rodzinnego opuściło **32 dzieci**, z czego:

- powrót do rodziny naturalnej – **5 dzieci**;
- przeniesienie do długoterminowej pieczy zastępczej – **15 dzieci**;
- przeniesienie do pieczy instytucjonalnej – **4 dzieci**;
- adopcja – **8 dzieci**;

1.2. Współpraca Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej z rodzinami zastępczymi oraz osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka.

W roku 2018, **6 osób** sprawujących funkcję zawodowej rodziny zastępczej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka zaangażowano w działania promujące rodzicielstwo zastępcze. Jedną z inicjatyw było spotkanie ze studentami Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz udział w reportażu telewizyjnym, w celu przybliżenia specyfiki pracy i doświadczeń opiekunów zastępczych.

W okresie sprawozdawczym, **4 rodziny** umożliwiły kandydatom do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej i zawodowej rodziny zastępczej realizację praktyk. Dodatkowo, **2 rodziny** uczestniczyły w panelu dyskusyjnym szkolenia dla kandydatów do pełnienia w/w funkcji.

1.3. Podniesienie standardów usług świadczonych przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Pracownicy Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej mieli możliwość skorzystania z następujących szkoleń i konferencji:

·*Ochrona danych osobowych* - celem szkolenia było przypomnienie obowiązujących w ośrodku zasad ochrony danych osobowych. Szkolenie prowadził Administrator Bezpieczeństwa Informacji MOPS.

·*Realizacja potrzeb psychicznych dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej* – założeniem szkolenia było umiejętne rozpoznanie potrzeb dziecka (w tym psychicznych), dokonanie diagnozy rodziny biologicznej dziecka, zapoznanie uczestników z elementami rozmowy o charakterze terapeutycznym.

·*Za kurtyną resocjalizacji. Perspektywy rozwoju pedagogiki resocjalizacyjnej* – konferencja była okazją do wymiany poglądów oraz inicjowania dyskusji w zakresie kierunków rozwoju pedagogiki resocjalizacyjnej i zasad funkcjonowania instytucji penitencjarnych.

·*Przemoc w rodzinie. Przeciwdziałanie, pomoc, bezpieczeństwo* – udział w konferencji miał, m.in. na celu poszerzenie wiedzy pracowników na temat współpracy z osobą stosującą przemoc i zasad skutecznej komunikacji z osobą doświadczającą przemocy i sprawcą.

·*Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – analiza wybranych zagadnień prawnych. Praktyczne szkolenie dla członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.* Podczas szkolenia zgłębiono wiedzę m.in. z zakresu przemocy w rodzinie, Procedury Niebieskiej Karty, podstawowych zagadnień prawa karnego, cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego w sprawach dotyczących w/w tematu.

·*Procedura Niebieskiej Karty i zadania pracownika pomocy społecznej w tym zakresie* – podczas spotkania analizowano przepisy Procedury Niebieskiej Karty, jej praktyczne aspekty, najczęstsze nieprawidłowości wynikające podczas jej realizacji.

· *Budowanie relacji interpersonalnych w zespole* – spotkanie z psychoterapeutą miało na celu poznanie siebie, odkrycie własnych zasobów i potencjałów, pogłębienie zrozumienia związków z innymi ludźmi, doskonalenie umiejętności komunikacyjnych, wykorzystanie kompetencji i inteligencji emocjonalnej w zespole.

W celu zapobiegania wypaleniu zawodowemu pracowników, Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zapewnił im superwizje indywidualne (10), przeprowadzone przez certyfikowanego psychoterapeutę w dwudniowym cyklu.

2. WSPIERANIE RODZIN ZASTĘPCZYCH ORAZ RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA

2.1. Organizowanie szkoleń i warsztatów podnoszących umiejętności i kwalifikacje opiekunów zastępczych, w tym kompetencje opiekuńczo-wychowawcze.

W roku sprawozdawczym, Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej umożliwił osobom pełniącym funkcję rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka udział w następujących szkoleniach i warsztatach:

· szkolenie psychoedukacyjne *Mama, nie babcia. Tata, nie dziadek. Rola poszczególnych członków w rodzinie zastępczej* - szkolenie dla opiekunów zastępczych, u których występuje problem jawności, a role rodzinne są zaburzone;

· warsztat psychoedukacyjny *Jak radzić sobie z emocjami małego dziecka?* – warsztat dla opiekunów zastępczych pełniących opiekę nad dziećmi w wieku 0-6 lat, doświadczających trudności wychowawczych lub chcących pogłębić swoją wiedzę w tym zakresie;

· szkolenie *Tożsamość dziecka* – spotkanie dla opiekunów zastępczych, którego celem było zapoznanie ze specyfiką budowania tożsamości dziecka;

· szkolenie *Wyrażanie emocji w sztuce* – założeniem głównym zajęć było uświadomienie opiekunom zastępczym sposobów wyrażania emocji przez dziecko, w tym poprzez sztukę.

W ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2” osoby sprawujące funkcję rodzin zastępczych oraz prowadzący rodzinne domy dziecka miały możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez udział w następujących szkoleniach/warsztatach:

· szkolenie *Cyberprzemoc* – celem spotkania było omówienie sposobów radzenia sobie ze zjawiskiem przemocy w Internecie oraz zasad bezpiecznego korzystania z sieci;

· warsztat *Skuteczna komunikacja podstawą rozwiązywania konfliktów* – głównym założeniem zajęć było m.in. zapoznanie uczestników z zasadami skutecznej komunikacji, sposobami reagowania w sytuacjach konfliktowych;

· warsztat *Pułapki uzależnienia* – celem spotkania było wprowadzenie w tematykę zjawiska uzależnienia i współuzależnienia, w tym skutków uzależnień oraz działań profilaktycznych;

· warsztat *Zaburzenia zachowania u dzieci* – podczas zajęć dyskutowano na temat zaburzeń zachowania opozycyjno-buntowniczych u dzieci, tj. ich genezy, przebiegu, form terapii, sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

2.2. Organizowanie warsztatów dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w 2018 roku zapewnił wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w formie różnego rodzaju warsztatów:

· warsztat plastyczny „Topienie Marzanny”, zrealizowany w świetlicy Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz okolicy siedziby MOPS, którego celem było wspólne przygotowanie kukły symbolizującej zimę. Zajęcia zostały przeprowadzone przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i specjalistów pracy z rodziną;

· warsztat dla dzieci klas IV-VIII i Gimnazjum oraz opiekunów zastępczych z Ratownikami Medycznymi Grupy Ratownictwa PCK Bydgoszcz z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, który odbył się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy;

· warsztat aktorsko-improwizatorski „5 porcji emocji” dla dzieci, organizowane przez Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej przy współpracy z Miejskim Centrum Kultury w Bydgoszczy;

· warsztaty lalkarskie „Wakacje z lalkami” w ramach Festiwalu „Pozytywka”, zorganizowane przez Fundację BRWI, we współpracy z Miejskim Centrum Kultury w Bydgoszczy oraz Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki w Bydgoszczy, zrealizowane w świetlicy „Wodny Kraj”;

· warsztat z wizażu dla dziewcząt – spotkanie z wykwalifikowaną kosmetyczką w świetlicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;

· warsztaty wokalnno-aktorskie przygotowujące dzieci do pracy z chórem w celu wspólnego występu planowanego w roku 2019 na Zamku Księży Biskupów w Lidzbarku Warmińskim, które w ramach współpracy z Fundacją BRWI odbyły się w świetlicy „Wodny Kraj”;

· warsztat plastyczny dla dzieci „Bawimy się i tworzymy razem świąteczne ozdoby”, które odbyło się w świetlicy na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy;

· warsztat arteterapii „Wyrażanie emocji w sztuce” – zajęcia plastyczne, przeznaczone dla dzieci w wieku szkolnym 6-12 lat, zorganizowane w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy;

W ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2” dzieci przebywające w rodzinnych formach pieczy zastępczej wzięły udział w następujących zajęciach:

· warsztaty socjoterapeutyczne *Cyberprzemoc* – celem warsztatów było przybliżenie uczestnikom tematyki cyberprzemocy, w tym form tego zjawiska, sposobów reagowania w sytuacji zagrożenia oraz wskazanie instytucji świadczących pomoc;

· warsztat *Internet wróg czy przyjaciel?* - założeniem głównym spotkania było zapoznanie dzieci z zaletami i zagrożeniami wynikającymi z korzystania z Internetu.

2.3. Organizowanie grup wsparcia

Kolejnym istotnym elementem wsparcia rodzin zastępczych jest zapewnienie pomocy w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych. Od 6 lat w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy funkcjonuje grupa wsparcia. Celem istnienia grupy jest długofalowe wspieranie osób sprawujących pieczę zastępczą oraz integracja opiekunów zastępczych i jednoczesna wymiana doświadczeń. W roku **2018** w spotkaniach grupy wsparcia uczestniczyły **34 osoby**.

Dodatkowo, ze spotkań grupy wsparcia, w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” oraz „Rodzina w Centrum 2” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020 skorzystało **6 osób**.

2.4. Organizowanie systemu wsparcia w formie rodzin pomocowych.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej udzielił wsparcia rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w formie rodzin pomocowych.

Z tej formy pomocy w 2018 roku skorzystało **9 rodzin**, w tym: **5** zawodowych rodzin zastępczych, **1** niezawodowa rodzina zastępcza, **1** spokrewniona rodzina zastępcza i **2** rodzinne domy dziecka. W rodzinach pomocowych łącznie umieszczono **32 dzieci**, z czego umieszczenie **4 dzieci** wynikało z nieprzewidzianych trudności w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej i zdarzeń losowych, natomiast **28 dzieci** zostało powierzonych pod opiekę rodzin pomocowych z uwagi na urlopy wypoczynkowe opiekunów.

Wśród wykazanych rodzin i dzieci, które objęte zostały tą formą wsparcia istnieją takie, które skorzystały z niej więcej niż 1 raz.

2.5. Organizowanie wsparcia w formie wolontariatu.

W związku z brakiem osób chętnych do pracy w ramach wolontariatu rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka nie skorzystały z tej formy wsparcia. Zatem wskaźnik określony w Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020 w roku 2018 nie został osiągnięty.

2.6. Zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej.

W 2018 roku Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej udzielił pomocy psychologiczno-pedagogicznej w postaci **100 indywidualnych konsultacji**. Ponadto, specjaliści Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej

przeprowadzili badania psychologiczne i pedagogiczne, w celu stworzenia **100 diagnoz** psychofizycznych dzieci.

Dodatkowo, w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2” rodziny zastępcze skorzystały z poradnictwa: psychiatrycznego (**16 osób**, w tym **8 dzieci**), psychologicznego (**26 osób**, w tym **11 dzieci**), pedagogicznego (**3 osób dorosłych**) i prawnego (**8 osób dorosłych**).

2.7. Integracja rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

W roku sprawozdawczym, dla zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka zorganizowano dwa spotkania integracyjne: III Piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego i Dnia Dziecka w Leśnictwie „Żółwin”, połączony z terenową grą rodzinną, licznymi zabawami oraz pieczeniem kielbasek przy ognisku oraz Spotkanie Wigilijne.

Ponadto, opiekunowie zastępczy i dzieci miały możliwość uczestnictwa w:

- spotkaniu edukacyjnym z pasjonatem podróży pt. „*Twoje serce dla dzieci z Filipin*”, które odbyło się w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;

- spotkaniu integracyjnym „*Ferie na wesolo*” – gry i zabawy w Świetlicy Środowiskowej „Wodny Kraj”;

- spotkaniu integracyjnym „*Obuwie modne i wygodne*” dla dzieci z elementami bajkoterapii na podstawie bajki „*Siedem Supelków*” R. Myślińskiego, które odbyło się w świetlicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;

- spotkaniu integracyjnych dla nastolatków - Jesienny seans filmowy pt. „*Billy Elliot*”, które odbyło się w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;

- przedstawieniu pt. „*Kret sam na scenie*” zorganizowanym przez studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu, z filią w Bydgoszczy dla dzieci i ich opiekunów, które odbyło się w auli w/w uczelni;

- przedstawieniu Grupy Impro „*ŁOMATKO*” – *bajce improwizacyjnej* pt. „*Niegrzeczniucha*” w Dziale Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;

- inicjatywie „*Obczajamy Bydź*”, podjętej przez Fundację BRWI przy współpracy Miejskiego Centrum Kultury i Kina „Orzeł” w Bydgoszczy;

- w projekcie muzycznym „*Czesław Mozil i Grajkowie Przyszłości*”, którego celem było nagranie teledysku do albumu pt. „*Kiedyś to były święta*”. Spotkanie odbyło się w hali przy ul. Rycerskiej 22, pod nazwą „*Świąteczne przebieranki*”;

- Jasełkach dla dzieci wystawionych przez Zespół Firmy Orange w ramach cyklu „*Mikołajki z Orange*”. Podczas spotkania, które odbyło się na terenie Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej dzieci otrzymały od Świętego Mikołaja upominki.

- Spektaklu lalkowym przygotowanym, m.in. przez dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej i ich opiekunów w Teatrze Polskim w ramach finału Festiwalu „*Pożytywka*”.

W ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2” zorganizowano dla spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych **2 wyjazdy edukacyjne** z elementami integracji do Wąbrzeźna i Zblewa. Podczas spotkań, opiekunowie zastępczy uczestniczyli w treningu umiejętności wychowawczych, doskonalili wiedzę z zakresu uzależnień dzieci i młodzieży, sposobów rozładowywania napięć emocjonalnych, asertywności w życiu i w procesie wychowania, konstruktywnych form spędzania czasu wolnego. Ponadto, młodzież miała okazję uczestnictwa w treningu umiejętności społecznych.

3. DOSKONALENIE SYSTEMU INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

3.1. Przekształcenie 30-osobowej placówki przy ulicy Stolarskiej 2 w dwie placówki 14-osobowe, tj. placówkę interwencyjną i placówkę specjalistyczno-terapeutyczną.

W 2018 roku zrealizowano zaplanowane działanie w postaci przekształcenia 30-osobowej placówki przy ul. Stolarskiej 2 w **2 placówki** 14-osobowe:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego w Bydgoszczy, ul. Stolarska 2/1, z ustalonym limitem 14 miejsc.

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu interwencyjnego w Bydgoszczy, ul. Stolarska 2/2, z ustalonym limitem 14 miejsc.

3.2.Prace koncepcyjno-organizacyjne przekształcenia 30-osobowej placówki przy ul. Traugutta 5 w dwie 14-osobowe placówki interwencyjne.

W roku 2018 w/w zadanie nie zostało zrealizowane. Jego realizację zaplanowano na lata 2018-2020.

3.3.Przeniesienie placówki – mieszkanie usamodzielnienia przy ul. Grunwaldzkiej do innego mieszkania, z uwagi na złe warunki budynku.

W roku 2018 w/w zadanie nie zostało zrealizowane. Jego realizację zaplanowano na lata 2018-2020.

4. WSPIERANIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ W PROCESIE USAMODZIELNIENIA

4.1.Umożliwienie zamieszkania wychowankom na czas określony w mieszkaniach chronionych.

W roku 2018 w mieszkaniach chronionych zamieszkało **11 osób** objętych procesem usamodzielnienia, w związku z tym zaplanowany wskaźnik został osiągnięty.

4.2.Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

W 2018 roku, **11 osób** wychowanków skorzystało z porad psychologiczno-pedagogicznych. Ponadto, w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2” zorganizowano dla w/w grupy **3 warsztaty**:

·*Budowanie prawidłowych, zdrowych relacji* – celem warsztatu było zapoznanie uczestników z wiedzą z zakresu relacji partnerskich, międzyludzkich, ze sposobami wzmacniania własnego potencjału oraz asertywnego wyrażania oczekiwań.

·*Pułapka uzależnienia* – głównym założeniem spotkania było przybliżenie uczestnikom wiedzy z zakresu uzależnień behawioralnych i fizjologicznych.

·*Budowanie i wzmacnianie pozytywnej samooceny* – w czasie spotkania zapoznano usamodzielnianych wychowanków z tematyką samooceny, samoakceptacji, poczucia własnej wartości.

W roku sprawozdawczym nie udało się zrealizować działań w formie grupy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej i opiekunów procesu usamodzielnienia oraz szkoleń dla opiekunów procesu usamodzielnienia, co oznacza że wskaźnik określony w „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020” w roku 2018 nie został osiągnięty. Usamodzielniani wychowankowie stanowią odrębną grupę, której zapewniono możliwość udziału w różnorodnych szkoleniach, warsztatach prowadzonych w ramach Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2”. Podjęte w 2018 roku działania były wystarczające, adekwatne do zgłaszanych przez osoby objęte procesem usamodzielnienia i ich opiekunów potrzeb.

PODSUMOWANIE

Reasumując, w 2018 roku Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej podjął działania istotne dla rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na formy rodzinne, zgodnie z założeniami „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020”.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zapewnił urozmaiconą ofertę szkoleniowo – warsztatową dla osób sprawujących funkcję rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej. W minionym roku zorganizowano wiele przedsięwzięć o charakterze integracyjnym.

W dalszym ciągu, istotnym zasobem Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej jest posiadanie własnej bazy trenerskiej, dzięki której bez utrudnień organizowane są i realizowane szkolenia dla kandydatów do sprawowania funkcji niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka.

Nadal, nowe możliwości rozwoju pieczy zastępczej stwarza realizacja Projektu „Rodzina w Centrum” i „Rodzina w Centrum 2”, dzięki któremu poszerzono ofertę wsparcia dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i przebywających w nich dzieci.

Czynnikiem utrudniającym rozwój zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej jest niewielkie zainteresowanie społeczeństwa tym rodzajem pracy. W dalszym ciągu występują trudności w pozyskaniu wolontariuszy, którzy współpracowaliby z rodzinami zastępczymi i rodzinnymi domami dziecka.

Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Bydgoszczy nadal stanowi priorytet w realizacji opracowanego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej. Celem prowadzonych działań jest zapewnianie szeroko pojętej opieki dzieciom, które z różnych przyczyn nie mogą wychowywać się w rodzinie naturalnej oraz minimalizowanie konieczności umieszczania dzieci w pieczy instytucjonalnej.

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji:

Przedmiotem regulacji jest przyjęcie przez Radę Miasta Bydgoszczy sprawozdania ze stopnia realizacji wyznaczonych kierunków działań wynikających z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020” za rok 2018.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 995, 1000, 1349, 1432, i 2500) powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 995, 1000, 1349, 1432, i 2500) do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 995, 1000, 1349, 1432, i 2500) funkcje organów powiatu w miastach na prawach powiatu sprawuje rada miasta.

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076 i 1544) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 - letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076 i 1544) zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej prezydent wykonuje za pośrednictwem powiatowego centrum pomocy rodzinie oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W mieście Bydgoszczy zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie i organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa:

Nie dotyczy. Uchwała nie wymaga konsultacji.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Zgodnie z przyjętym programem, o którym mowa wyżej w ramach monitoringu programu, ocena stopnia realizacji poszczególnych zadań winna być dokonywana w formie rocznych sprawozdań przedkładanych Radzie Miasta Bydgoszczy. Sprawozdanie z realizacji zadań wynikających z „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020” za rok 2018 zawiera załącznik do niniejszej uchwały.

5. Ocena skutków regulacji:

Przyjęcie niniejszej uchwały nie wywołuje skutków finansowych.